

Nagyvárad Estilap

Szerkesztőség:
Károly herceg-utca 5. sz.

Szerkesztésért felelős:
MARTON MANO
főszerkesztő

X. évfolyam
238. szám

Kiadóhivatal:
HEGEDŰS HIRLAPIRODA
Eul. Reg. Ferdinand

Oradea—Nagyvárad
Csütörtök, 1928. október 18.

A „Graf Zeppelin” máris újabb utra készül

Második napja van Amerika földjén, a lakehursti repülőtérén a „Graf Zeppelin”, dr Eckenner csodálatos léghajója, amely 113 óras

utjával, ezzel az emberfeletti hősi teljesítménnyel szinte megdöbbentette, felvilágyozta a világot. És a léghajó nagyszerű veze-

tője, az öreg Eckenner, a kiállott rettentő fáradságok és alkik kínok után, — újból utra akar kelni, — egyelőre csak az amerikai kontinens felett.

Ujságírók előtt kijelentette Eckenner, hogy a Zeppelin Chicagoig folytatja útját.

Kedden hajnalban, amikor kivilágosodott, tüzetesen megvizsgálták a Zeppelinen esett sérüléseket. Megállapítható, hogy a törött ablakokon keresztül behatoló szél tizenöt és fél négyzetméteres lyukat szakított a külső burkolaton és ezzel a Zeppelin helyzete az óceán fölött könnyen tragikussá válhatott volna.

Most derül ki igazán, hogy a légénység milyen bámulatos önfeláldozóan és a lehetőséghez mérve a legjobban teljesítette kötelességét, habár csak a legprimitívebb eszközökkel rendelkezett. Ágytakarókkal, lepedőkkel toldozták ki a külsőburkolatban esett hiányt és ezzel gátolták meg a romboló szél behatolását a léghajó belsejébe.

A léghajó sérülései érthetővé teszik most már a nagyarányú sebességsökkenést. Együttal kiderült az is, hogy a léghajó vezetősége minden erőszakolás ellenére, csak korlátozott módon volt képes a lehetőségekre előszámítani.

Erős földrengés Bulgáriában

— Az Estilap eredeti távirata —

Szóliából jelentik: Plovdivban és környékén kedden erős földrengéseket éreztek. Egyelőre sem emberáldozatról, sem anyagi kárról nem tudnak. A korábbi lökések után már megnyugodott lakosságot ismét határtalan félelem fogta el.

Készülődés a november 6-iki városi választásra

Az új városi tanács választására már megkezdődtek és lázasan folynak az előkészületek. A városházán a régi névjegyzék alapján most állítják ki a szavazási igazolványokat.

Az egyik reggeli lap azt írta, hogy a választási igazolványokért minden egyes nagyváradai polgárnak személyesen kell jelentkezni a városházán. Most örömmel ér-

tesülünk, hogy illetékes körök ezt az intézkedést, amely a városi polgárságra nézve súlyos teherrel járna, megváltoztatták. A közönséget kimélni akarják és ezért a személyes jelentkezéstől eltekintenek, hanem különcök fogják kikézbcsíteni a szavazó-polgároknak a választási igazolványokat.

Megint a városi villamosmű...

...Ezalkalommal egy hatmillió gépről van szó

A város ideiglenes választmánya tegnap délután folytatta tárgyalásait a városi villamosmű ismeretes megrendeléseinek ügyében. Most egy hatmillió megrendelés felülvizsgálása került napirendre, amelyet a villamosmű az aradi „Astra”-gyárnak adott fel. Ismét egy gép szállításáról van szó, a melyet be kell építeni a villamosmű helyiségeibe.

A megrendelés ügye annakidején keresztül ment az állandó választmányon, sőt a nagytanácson is, azonban csak egyszerűen felolvasták az idevonatkozó aktákat és tulajdonképpen szabályszerűen nem perfectuáltak.

A comisia interimare előtt megjelent tegnap az Astra-gyár egyik mérnöke és kérte a megrendelés

sürgős approbálását, már csak azért is, mert a volt polgármester átirata alapján, a munkálatokat már tényleg meg is kezdték.

Az ideiglenes választmány az ügy megvizsgálására Craioveanu választmányi tagot küldte ki, aki egyébként meg van bízva a villamosmű összes ügyeinek felülvizsgálásával.

Ezután az ideiglenes választmány folytatta a turbogenerátor ügyének tárgyalását. Kimondották, hogy, az ügy sürgősségére való tekintettel, kiutalják a hat-százezer lejes megrendelés első részletét a prágai gyárnak, amely természetesen, az ügy eldöntéséig nem tarthatja függőben követelését.

Keddre halasztotta a tábla a döntést a megyei tanács ügyében

Biharmegye feloszlattott tanácsa, amint ismeretes, felebbzést nyújtott be a táblához. A felebbezésben a panaszosok a belügyminisztert hivatalos hatalommal történt visszaéléssel vádolták meg, mert szerintük

a megyei tanács feloszlataának jogi alapja egyáltalán nem volt.

Dr Andru Szevér, aki a megyei tanácsban az elnöki szerepet töltötte be, mint ügyvéd, a tábla

előtt élesen kritizálta a feloszlítás tényét. A belügyminiszterium álláspontját Popa Athanasz védte és ismertette azokat a körülményeket, amelyek között a megyei tanács megvásárolta dr Jacob János érseki kastélyát, amely aztán a feloszlítás indokál szolgált. Tegnap délután hangzottak el ebben az ügyben a felek közötti replikák, majd a Haas-Bestelei-Mihaiescu-tanács az ítélet kihirdetését a jövő hét keddjére halasztotta.

A jugoszláv nemzeti egység

Szerb tiszt nem vehet el sem zsidó, sem horvát női

— Az Estilap eredeti távirata —

Zágrábból jelentik: A horvát lapok vezércikkében követelik, hogy hagyjanak fel végleg a nemzeti egység tünnető hangoztatásával. Semmit sem jelent az, hogy ha az alkotmány kimondja, hogy a szerbek, horvátok és szlovének egy nemzetet alkotnak, — amikor a valóságban három nemzet él együtt.

mindössze arra jó, hogy leplezze Belgrád hegemonisztikus törekvéseit; ennek érdekében dolgozták ki a centralisztikus alkotmányt is.

A horvátokban meg volt a hajlandóság arra, hogy a jugoszláv államhoz csatlakozzanak, sőt az ötlet tőlük is származik. Belgrád azonban másképpen gondolkodik: azt akarja, hogy a horvátok tagadjanak meg minden horvátot és ismerjenek el minden szerbet. Ezáltal azonban nemcsak meghúsi-ították, hanem diszkreditálták is a jugoszláv ideát, amelyet ma már

egykori legfőbb propagálói is megtagadnak.

A horvátok elkeseredését nagyban fokozza a következő eset:

Savojskics tábornok, a jugoszláv léghajózás és repülés legfőbb pártfogója, feltűnést keltező rendeletet adott ki a napokban. A rendelet kimondja, hogy

a repülőosztagok tisztjei, ha megházasodnak, nem vehetnek el zsidó, vagy más, nemzetfenntartási és megbízhatósági szempontból alkalmatlan nőt.

Ha ezt mégis megennék, azonnal áthelyezik őket, mert veszélyeztetik Jugoszlávia legfontosabb érdekeit és a hadseregnek nemzeti szellemét.

A horvátok a rendeletet ellenük irányulóak is értelmezik és energikusan követelik visszavonását.

Lelőtte az ügyészt egy elmebeteg számtantanár, mert nem fogták el sikkasztóját

Rémdráma a milánói törvényszéken

Milánóból írják: A milánói törvényszék nagy előcsarnokában posztoló karabinieri-örmester előtt tegnap megállt egy sápadt, sovány férfi:

— Itt van, kérem, Guidi ügyész ur?

A Napoleon-csákós Trimester köteles udvariassággal felelt, hogy: igen. A csöndes szavu, sápadt férfi pedig biztos lépésekkel indult meg a nagy üveges ajtó felé, Cav. Giovanni Guidi királyi ügyész szobájába. Eltelt egy perc, két perc, négy perc: semmi láрма, semmi hangos szó nem hallatszott. De ekkor

hatalmas dördülés ráta meg az egész épületet.

fölnyílt az üveges ajtó és nyugodt léptekkel, öntudatos tekintettel jött ki a sápadt, sovány férfi és egyenest a nagy kijárat felé haladt.

A karabinieri-örmester azonban eléje ugrott:

— Gyilkos, hitvány gyilkos! —

kiáltotta, kicsavarta kezéből az automatikus revolvért.

Ezalatt pedig az ügyész szobájában már agóniáját vívta a milánói ügyészi kar decyene, Giovanni Guidi.

A gyilkos golyó átjárta tüdejét és átszakította a szív főútját.

Meghalt.

Aurelio Luigi Vella, akit a karabiniereknek sikerült a tömeg dühe elől megmenteni, nyugodtan, minden izgalom nélkül válaszolt a kérdésekre, elmondotta, hogy

harmincegy esztendő, matematikai tanár, hónapos szobában lakik Milánóban.

— Mondja el kérem, hogy mi történt az ügyész ur szobájában? — szólította fel Silvestri rendőrfelügyelő.

A matematikatanár csöndesen felelt:

— Semmi különös. Az ügyész ur nagyon udvariassan fogadott. Igaz, hogy már régóta ismer. Mert

május óta gyakran járok hozzá, amióta megírtam a feljelentésemet Elisco de Palma ellen,

aki kicsalt tőlem hateroztszáz lírát, hogy társul vesz be egy szappangyárba, amely női narisnyák mosására alkalmas szappant gyárt majd és amely vállalkozásból nekem napi száz líra jövedelmem lesz. De, bár vagy másfél hónap telt el a feljelentésem óta, Palmát még mindig nem tudták elfogni. Most is azért jöttem, hogy ezt megsürgessem. Az ügyész ur azt mondta, legyen türelemmel, az ügy folyamatban van...

— És maga?

— Aztán az ügyész ur azt mondta, hogy a vizontlátásra... folytatta Vella.

— És maga erre lelőtte?

A gyilkos matematikatanár cinikus nyugalommal felelt:

— Hát persze, hogy lelőttem!

A gyorsan megejtett vizsgálat megállapította, hogy Vella tanár csakugyan feljelentést tett de Palma ellen, akivel egy újsághirdetés útján ismerkedett meg. A tanár, aki egy nápolyi bank bukása folytán elvesztette ötven-ezer lírára rugó vagyonát, megmaradt kis pénzét de Palmára bízta, ez azonban megszökött, mialatt ő a legnagyobb nyomorban színlődött és napokon át sajton és kenyéren élt, szobája árával adós maradt.

Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy

az ügyészgyilkos számtantanár: Aurelio Luigi Vella közveszélyes örült,

akinek a helye az elmebetegintézetben van.

Az ügyesség nem nyugodott meg ebben az orvosi vizsgálatban, meg is főlebbzte azt.

FILMPALACE:

Szerda: *Nevető ember*
Csütörtök: *Nevető ember*
Péntek: *Nevető ember*
Szombat: *A bajtársak!*

Jeanne D'arc, az orleansi szüz az Apollóban.

SPORT

Ströck Albi kiesik az Újpestből?

A „Nemzeti Sport” tegnapi számának első oldalán hatalmas betűkkel kiált fel az az érdekes hír, hogy Ströck Albit, a magyar válogatott jobbszélsőjét

kiesztik csapatából, az Újpestből.

A cikk többek közt azt írja, hogy Révész tréner egyáltalán

nincs meglegedve Ströck játékával

és az őszi fordulóban a teljesítménye egyenlő a nullával.

Ezzel szemben úgy a berimini, mint az osztrák válogatott ellen, ő volt a magyar csapat egyik legjobb embere. Nemde furcsa? Albi nagyon okos fiú és nekünk az a véleményünk, hogy a híres Ströck-ivadék úgy gondolkodik:

„Nem engedtek Amerikába, mert jó voltam és nagy szükség volt rám! Ha pedig ki-

esek a csapatból, akkor már mehetek!

Különbben várjuk meg a fejleményeket.

○ A Crisana belöresre készül a Törökvs ellen. A Crisana, a várad kerület bajnokságának nagy outsider, vasárnap nagyon komoly ellenfele lesz a bajnokcsapatnak. A piros-feketések a legnagyobb lelkesedéssel kell játszaniuk, ha nem akarják a mérkőzés egyik, vagy mindkét pontját elveszíteni. A meccset a Rhédey-kerti pályán játsszák le. A helyárok mérsékelték.

Hercegnő és a hegedűs
Minden eddigit fölülmul.

Heyman-Szinkör

Ma

Tigrisprémes hölgy

Úja sláger!

Ellen Richter, Évi Éva, Georg Alexander, Bruno Kastner.
Rendes helyárrakkal!

Jön!

Jön!

Az Ufa filmgyár ezévi legnagyobb slágere:

A hercegnő és a hegedűs

Minden eddigit fölülmuló filmremek. — Bernhard Goetzke

Filmpalace

(Sas palota)

Ma és a következő napokon:

A nevető ember

Conrad Veidt, Mary Philbin

Jön a legszebb háborús repülő film:

Bajtársak

Apolló mozgó

Szerdán 5, 7 és 9 órák
A francia filmművészet remeke:

Jeanne d'Arc Az orleánsi szüz

Művészfilm!
a Comedie Francaise tagjaival
Főszerepekben:
Mlle Falconetti és M. Silvain

Ezt megelőzi egy aktuális
EMERICUS JOURNAL

Jön!

LON CHANEY:

Jön!

A kétujjú ember

október 24 szerda

**Dohnányi
Telmányi
Medek Anna
Schubert emléké-
ünnepélye**
a Katolikus körben
Jegyek a Hegedűs Hirlapirodában

HIREK

Heyman szinkör

Ma 5, 7 és 9 órák:

Tigrisprémes hölgy

Ellen Richter, Évi Éva,
Georg Alexander, Bruno
Kastner

* A nagyvárad kereskedők és a bankjuttatók. A nagyvárad bankok legutóbb megállapodást létesítettek egymás között, amelyben kartellszerűen meghatározták az üzletfelektől inkasszálandó átutalási hitel- és egyéb juttatások összegét. A nagyvárad kereskedők túlmagasnak találták a tarifát és ezért érintkezésbe léptek a bankokkal az illetékek és juttatások mérséklése ügyében. Tegnap az Egyesült Bankban a nagyvárad bankok szövetségének helyi csoportja és a nagyvárad Kereskedelmi Csarnok, közös értekezletet tartott, amelyen Farkas István, a Kereskedelmi Csarnok elnöke előterjesztette a kereskedők ellenjavaslatát. Ez a proposíció a bankok körében megértéssel találkozott. Elhatározták, hogy a kereskedők kívánságait tolmácsolni fogják a bankoknak és minden körülmények között igyekezni fognak kielégítő megoldást találni. Ebben az ügyben legközelebb újabb értekezlet lesz, amelyen a bankokon és a kereskedők érdekvéköpveletein kívül, a nagyvárad gyárosok, iparosok és egyéb gazdasági egyesületek képviselői is jelen lesznek és előreláthatólag ez alkalommal meg fogják találni a mindenkori egyformán kielégítő megoldást.

Jön Hercegnő és a hegedűs
Az UFA filmgyár ez évi legnagyobb slágere

FILMPALACE:

Szerda: *Nevető ember*
Csütörtök: *Nevető ember*
Péntek: *Nevető ember*
Szombat: *A bajtársak!*

Jeanne D'arc, az orleansi szüz az Apollóban.

Őszi kalapudonságok érkeztek
Tóth uri divatüzletébe

Jön Hercegnő és a hegedűs
Minden eddigit fölülmuló filmremek

Jeanne d'Arc az Orleánsi szűz az Apollóban

Millióss visszaélések egy nagy favállalatnál

— Bukaresti tudósítónktól —

A moldovai fatermelő körökön kívülre feljelentés tartja izgalomban. A feljelentést a „Balaneasa” fatermelő vállalat két részvényese: két Nitescu-tivér tette az ügyészségnek a vállalat ellen, a melyet azzal vádol, hogy 1927. évi üzleti mérlege hamis. Az ügyészség kiküldöttjei ennek folytán lepecsételték a vállalat irodáit és lefoglalták az üzleti könyveket, amelyeket a Banca Nationala egy szakértője át fog vizsgálni.

A feljelentés szerint a vállalat igazgatói hat millió lejfel károsították meg a részvényeseket, de nem lehetetlen, hogy a tényleges kár jóval több. A vizsgálat tart.

Rejtélyes hamisítási ügyben nyomoz a váradi rendőrség

A nagyváradi államrendőrség bünyügyi osztályán már napok óta lázas munka folyik. Hogy miről folynak a bizalmas megbeszélések, azt nem lehetett egész pontosan megtudni, viszont sejteni lehet a nagy buzgóságból, hogy nem egyszerű betörés, vagy közönséges bűncselekmény, hanem sokkal komolyabb ügy hozta forrongásba a bünyügyi osztály egész személyzetét. A jelekből következtetve, többen, — még pedig igen számottevő egyének is — bele vannak keverve az ügybe, a mely, ha nem oszálódunk,

bizonyos fogyasztási, sőt élvezeti cikkeknek a hamisításával áll szoros összefüggésben.

Tekintettel a nyomozásra, természetesen senki sem hajlandó elárulni semmit sem és Borodi mester állig begombolkozva, csupán annyit mond, hogy várjuk meg a holnapot, talán már akkorára többet beszélhet.

Tény az, hogy a bünyügyi osztály minden egyes tagja szigorú utasítást kapott, hogy el ne áruljon semmit. Valaminek tehát lenni kell a dologban, mert a sajtóval szemben ilyen merev magatartást eddig még egyáltalán nem tapasztaltunk.

Szóval, bizonyos egyének közönséges hamisítványt hoztak forgalomba, de hogy mit hamisítottak, azt csak a közeli órák eredménye alapján fogjuk megtudni.

A miniszter bolgárul tanul és ezért pár nappal később avatja fel a bukarest—szófiai telefonvonalat

Míg a körülöttünk fekvő országok a legutóbbi évek során annyira kiépítették telefonhálózatukat, hogy ma már a legkisebb magyarországi, csehszlovákiai, vagy jugoszláviai községből is percek alatt kapcsolást lehet kapni Berlinnek, Párisnak, Londonnak (hogy az egymásközi forgalomról ne is szóljunk) — addig Romániának még mindig csak az egyetlen Belgráddal van telefonösszeköttetése, — és az sem a legjobbak közül való. A múltkor aztán a közlekedési minisztérium elhatározta, hogy Bulgária felé is kiépíti a kapcsolatot.

A hosszas tárgyalások a két ország közt sikerrel jártak és már az volt a helyzet, hogy a bukarest—ruszcsuk—szófiai telefonvonalat október 14-én átadják a forgalomnak. Folytattak is aznap néhány beszélgetést a két város között; kitűnően lehetett mindent hallani.

A telefonvonal ünnepélyes felavatását azonban váratlanul elhalasztották — holnapra, október

18-ra és így a nagyközönség sem jut hozzá addig kapcsoláshoz. Az elhalasztás oka — a „Cuvantul” szerint a következő: Dimitriu közlekedési miniszter súlyt helyez arra, hogy ezt a telefonvonalat ő maga avassa fel, — még pedig bolgár nyelven, üdvözölve szófiai kollegáját. Mivel azonban nem tanult még bolgárul, úgy, ahogy kellene, még pár leckeórát akar venni és ezért kitöltötte a felavatás időpontját, hogy a bolgár nyelvtant még egyszer átvehesse.

FŐISKOLAI TANSZEK —

A REKLAMNAK

— Az Estilap eredeti távirata —

Bécsből jelentik: Az itteni világkereskedelmi akadémia (Welt-handels-hochschule) — amerikai mintára külön reklám-tanszakot fog bevezetni a jövő tanévben.

Uri fihérneműt a legszebb kivitelben készíti **TÖRÖK** úr divatüzlete 875

Spitzer és Weinberger

cég üzletét átvetttem és azt saját nevem alatt felosztatom teljes árukészletemet és a berendezést eddig nem létezett olcsó árban árusítom.

Spitzer Béla

női divat confectio és fihérnemű áruház.

SCHUBERT-ÜNNEPI KONCERT VÁRADON

Nagyvárada magaskulturájú közönsége a legnagyobb érdeklődéssel néz a Schubert-centennárium alkalmából rendezendő nagyszabású hangverseny elé, amely igazi művészi élménynek ígérkezik. A mi hangversenyközönségünknek talán még sohasem volt alkalma egyszerre ennyi kiváló művész játékában gyönyörködni. A műsor-számok olyan hozzáértéssel és művészi gondnal vannak összeválogatva, hogy a Schubert-ünnepély bizonyára hosszú ideig emlékeztető élménye marad a város zenei társadalmának. Felmányi, Dohányi, Kilenyi és Medek Anna egyszerre szerepelnek a hangverseny-terem pódiumán és ezzel a Schubert-ünnepély igazi világvárosi szenzációvá növi ki magát. A halhatatlan muzsikusi emléket nem is tudta volna méltóbban megünnepelni a város zeneérett közönsége, mint ezzel a nagyszabású hangversennyel. Egészen érthető, hogy az október 24-én lezajló koncert már is mozgósította a város összes zenekedvelőit és a hangversenyen mindenki ott lesz, aki csak a muzsikát szereti. Jegyek a Hegedüs hírlapírócédában kaphatók.

Jeanne D'Arc, az orleánsi szűz az Apollóban.

Filmpalace

Ma és a következő napokon:

Nevelő ember

Jön:

Bajlársak

Nagyváradiak az országos Magyar Párt vezetőségében

Az Estilap hétfői számában részletesen beszámoltunk az országos magyarországi évke óta legnagyobb és legfontosabb eseményéről, a Magyar Párt országos nagygyűléséről. Ez alkalommal megértük, hogy a Magyar Párt megválasztotta az új vezetőséget is. Bethlen György újból elnöke lett a pártnak, az alelnökök is a régi maradtak. Mint értesülünk, a vezetőségbe a nagyváradi tagozatból a következők kerültek be: az elnöki tanács tagjai közé Thury Kálmán dr., ügyvéd, az intézőbizottságba: Buday Tibor, Czifra Kálmán dr., Kotzó Jenő dr. és Peredy György.

Büntetés volt Prágában az összedőlő palota áldozatainak temetése után

— Az Estilap eredeti távirata —

Prágából jelentik: Tegnap délután temették el óriási részvétel közben az összedőlő hétemeletes bérház alól legújabbán kiszedett áldozatokat.

A temetés után a külvárosban Harus kommunista képviselő vezetésével hatszáz munkás szét akarta rombolni az épülőfélben levő házakat. Az előzetes rendőroktak a munkások közepre zúdítottak, mire a rendőrség tüzelt és így megakadályozta azt, hogy a zavarók behatoljanak a belvárosba. Egyébként is zavaros volt a hangulat a belvárosban és a munkások benyomulása a hangulatot könnyen komplikálhatták volna. Nyolc embert letartóztattak.

Lelőtte szeretőjét és ennek két fivérét egy öreg raktáros

— Az Estilap eredeti távirata —

Grácából jelentik: Megrázóan véres szerelmi tragédia játszódott le a stájer fővárosban tegnap este és az egész város társadalmát nagy izgalomba hozta.

Reitzel, 54 éves gyári raktáros, akinek különben felesége és gyermekei vannak, az este folyamán megjelent szerelmesének, Kainer Margitnak lakásán. Anélkül, hogy egy szót is szólt volna, revolvert rántott elő,

rálőtt a leányra és a szobában tartózkodó két fivérére.

A leány és az idősebbik fiú azon-

nal szörnyethalt, a fiatalabbik haldoklik.

Reitzel a szörnyű cselekedet elkövetése után, felakasztotta magát az ablakra, azonban

kellő időben levágták

és átadták a rendőrségnek. Kihallgatni még nem lehetett és senki sem tudja, miért követte el ezt a borzalmas vérengzést.

Jön Hercegnő és a hegedűs Bernhard Goetzke-vel

Allandóan friss

DUNAI HAL

Kapható **Andrunál**, Bratianu (Szaniszló)-utca 1.

hegedűművész. Jegyek
a MUSICA-ban. OTTO
művész a Musica Grotrian-
g zongoráján kísér.

Ni'gesz-telep 779-3

Acéllemez-redőnyök. Esslingeni láredőnyök. Vasszerkezeti cikkek.

Sonnenfeld A. R. Nagyváradi.